

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/8/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614205133
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614205133.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa BL Telecom collection, s. r. o. so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 47 155 113, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti odporkyňi Z. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. Y., J. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom Košice, Park Angelinum č. 2, IČO: 42 326 923, právne zastúpeného Mgr. Petrom Masarovičom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Košice, Park Angelinum č. 2, o zaplatenie 248,95 EUR s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 12C/85/2014-87 zo dňa 30. 9. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil navrhovateľovi nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania vo výške 49,28 EUR na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, **p o t v r d z u j e** .

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy odvolacieho konania vo výške 16,34 EUR k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka Mgr. Petra Masariča, Košice, Park Angelinum 2, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd konanie v časti o zaplatenie 130,95 EUR s príslušenstvom na základe späťvzania návrhu v tejto časti navrhovateľom zastavil. Vo zvyšku okresný súd návrh navrhovateľa zamietol a zároveň vyslovil, že zmluvná podmienka v bode 3 dodatku k zmluve o pripojení, uzatvorenej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. O trovách konania rozhodol tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne, vystupujúcemu sa strane úspešného účastníka v konaní, priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby a režijný paušál v celkovej sume 49,28 EUR. Odporkyňi, ktorá návrh na priznanie náhrady trov konania nepodala, okresný súd z tohto dôvodu náhradu trov konania nepriznal.

Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd uložil navrhovateľovi nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 49,28 EUR napadol v zákonom stanovenej lehote odvolaním navrhovateľ. Poukázal na to, že vynaložené trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sú neúčelné, nakoľko vedľajší účastník je v tomto prípade združením založeným za účelom ochrany spotrebiteľov. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie napĺňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené a z tohto dôvodu by

združenie malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Odvolateľ nespochybnil ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybnil účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky, a z tohto dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu. Zdôraznil, že sám vedľajší účastník neposkytol ochranu práv odporkyni ako spotrebiteľke, ale táto bola poskytnutá prostredníctvom advokáta. Navyše vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos a nepoukázal na iné skutočnosti, ako na tie, na ktoré súdy majú povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti. Zároveň poukázal na skutočnosť, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka do konania je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Na základe uvedeného odvolateľ navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 220 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania neprizná a tohto zaviazá nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania.

Vedľajší účastník k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že podľa § 93 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Tým pádom má právo nechať sa v konaní zastupovať advokátom (čl. 47 Ústavy SR), čo súvisí aj s princípom rovnosti zbraní, a v prípade úspechu v spore, aj právo na náhradu trov konania. Trovy, ktoré boli vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne napadnutým výrokom rozsudku okresného súdu priznané, bezprostredne súviseli s konaním a úkony, ktoré vedľajší účastník uskutočnil, znamenali zamietnutie návrhu navrhovateľa pokiaľ ide o uplatňovanú zmluvnú pokutu. Je absurdné, že navrhovateľ vyčíta vedľajšiemu účastníkovi hromadný vstup do konaní a zastúpenie advokátom, keď je to práve navrhovateľ, čo si hromadne voči spotrebiteľom uplatňuje neprijateľné zmluvné podmienky a je sám zastúpený silnou advokátskou kanceláriou, navyše personálne napojenou na samotného navrhovateľa. Osobitne zdôraznil, že pokiaľ navrhovateľ vo svojom odvolaní žiadal prihladiť na finančné prostriedky, ktoré sú vedľajším účastníkom poskytované zo strany orgánov verejnej moci, vedľajšiemu účastníkovi žiadna takáto podpora priznaná nebola. Na základe uvedeného vedľajší účastník navrhol napadnutý výrok rozsudku o trovách konania vedľajšieho účastníka ako vecne správny potvrdiť a navrhovateľa zaviazat' nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy odvolacieho konania vo výške 16,34 EUR.

K vyjadreniu vedľajšieho účastníka zaslal svoje stanovisko navrhovateľ. Opätovne zopakoval neúčelnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ako aj neúčelnosť úkonov, ktoré vedľajší účastník vykonal, a rovnako i potrebu súhlasu spotrebiteľa so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na svojej strane. V závere svojho podania zdôraznil vplyv novely Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 1. 1. 2015 na postavenie vedľajšieho účastníka v konaní, teda aj na jeho právo na náhradu trov konania.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v súlade s ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým bola uložená povinnosť navrhovateľovi nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny. V odvolaní nenapadnutej časti (výrok, ktorým okresný súd konanie v časti zastavil, výrok, ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietnutý, výrok o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú a výrok, ktorým okresný súd rozhodol, že odporkyni náhradu trov konania nepriznáva) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu má, bezpochyby, Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom Košice, Park Angelinum č. 2, IČO: 42 326 923 oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporkyne (spotrebiteľky), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na výsledku konania“, pretože možnosť aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporkyne (spotrebiteľky) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014. V tomto prípade sa vedľajší účastník stáva nositeľom svojich procesných práv a povinností doručením svojho oznámenia súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník, resp. doručením jeho oznámenia, že na výzvu niektorého z účastníkov do konania vstupuje (k uvedenému pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 33/2006, sp. zn. 5 Cdo 201/2004, sp. zn. 3 Cdo 319/2009, sp. zn. 1 Cdo 234/2004 a pod.). Zo žiadneho z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014 nevyplýva, že by sa pre účinný vstup vedľajšieho účastníka do konania vyžadoval výslovný súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania tak, ako na to poukazoval odvolateľ, keď zjavne nesprávnym spôsobom vykladá uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.

zn. 3 Cdo/188/2012. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak trovy konania boli vynaložené účelne.

Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelné vynaložené považujú. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastníkovi vznikol nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že bol v konaní úspešný, každý úkon alebo každé iné vynaloženie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania (i vedľajším účastníkom konania) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Z obsahu spisu je pritom zrejmé, že k zamietnutiu návrhu došlo v dôsledku kvalifikovanej obrany, poskytnutej odporčkyni prostredníctvom vedľajšieho účastníka, ktorý po oboznámení sa s návrhom zaslal súdu vyjadrenie k návrhu na začatie konania zo dňa 2. 9. 2014. V tomto písomnom podaní vedľajší účastník kvalifikoval navrhovateľom uplatňovanú zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu jej neurčitosti, neprimeranosti a navyše poukázal na skutočnosť, že zmluvná pokuta rovnakého významu bola právoplatne vyhlásená za neprijateľnú viacerými súdnymi rozhodnutiami, čo pre navrhovateľa predstavuje zákonný zákaz jej ďalšieho uplatňovania. Uvedená argumentácia pritom bola jedným z dôvodov pre zamietnutie návrhu navrhovateľa. Okolnosť, že na absolútnu neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky musí prihliadať súd ex offio nie je pre posúdenie dôvodnosti a účinnosti obrany vedľajšieho účastníka na strane odporckyne relevantná, a to už len z dôvodu, že v prejednávanom prípade nedošlo k posudzovaniu prijateľnosti navrhovateľom uplatňovanej zmluvnej pokuty (s následným zamietnutím návrhu navrhovateľa) z úradnej povinnosti, ale práve na návrh vedľajšieho účastníka, ktorý neprijateľnosť zmluvného dojednania, od ktorého navrhovateľ odvodzoval svoj nárok, v rámci ochrany práv spotrebiteľa uplatňoval. Pokiaľ sa jedná o čiastočné zastavenie konania na základe dispozitívneho úkonu navrhovateľa, možno konštatovať, že navrhovateľ čiastočným späťvzatím svojho návrhu na začatie konania zavinil zastavenie konania v tejto časti. Ak je pritom na čiastočnom späťvzatí návrhu dané zavinenie navrhovateľa, treba z pohľadu § 142 ods. 2 O. s. p. dôvodiť, že v tomto rozsahu nemal navrhovateľ vo veci úspech. Vždy platí, že kto zavinil čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti návrhu na začatie konania neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu (k uvedenému pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 19/2010 zo dňa 26. 1. 2011).

Pokiaľ potom navrhovateľ v rámci svojho odvolania dôvodil, že vedľajší účastník ako spotrebiteľské združenie musí byť zo svojej podstaty schopný samostatne poskytovať právnu pomoc v súdnych konaniach, je potrebné zdôrazniť nasledovné. Podľa článku 29 Ústavy SR sa právo združovať sa zaručuje každému a výkon tohto práva je možné obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných. Preto sa v občianskych združeniach (s výnimkou platiacou pre odborové organizácie podľa § 2 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov) môžu združovať akékoľvek subjekty práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sú odborne spôsobilé vykonávať všetky činnosti, ktoré to ktoré občianske združenie vykonáva. Preto napríklad občianske združenie, ktorého účelom je ochrana práv spotrebiteľa, môže byť tvorené napríklad výlučne len laikmi z oblasti práva a svoju činnosť v rámci súdnych konaní nutne realizovať (ak chce ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní efektívne zabezpečiť) prostredníctvom tretích splnomocnených osôb, napríklad prostredníctvom advokáta. A rovnako môže byť takéto združenie tvorené odborníkmi z oblastí ochrany spotrebiteľa pôsobiacimi napríklad v oblasti potravinárstva, skúšobníctva kvality výrobkov a pod., ktorá skutočnosť by rovnako neznamenala, že uvedené osoby dokážu spotrebiteľovi poskytnúť kvalifikovanú pomoc aj v súdnom konaní bez pomoci právne kvalifikovanej osoby. Zo

samotnej skutočnosti, že vedľajší účastník je podľa znenia svojich stanov založený za účelom ochrany spotrebiteľa, teda nemožno (tak ako to urobil navrhovateľ) ešte vyvodiť, že vedľajší účastník je sám o sebe spôsobilý kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi v rámci súdneho konania poskytnúť. Uvedené platí tým skôr, že v konaní nebolo preukázané, že by členmi vedľajšieho účastníka boli osoby, ktoré majú právnické vzdelanie.

Možno teda uzavrieť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal v rámci konania úkony nevyhnutné pre úspech vedľajšieho účastníka (i odporkyne) vo veci, t. j. poskytol právne služby, ktorých vykonanie malo vplyv na rozhodnutie súdu. Preto sa nemožno stotožniť s úvahami navrhovateľa o neúčelnosti trov vedľajšieho účastníka. Rovnako neboli dôvodné ani námietky odvolateľa, že na vstup vedľajšieho účastníka do konania sa vyžadoval súhlas odporkyne a že skutočnosť, že vedľajším účastníkom je združenie na ochranu spotrebiteľa, vylučuje potrebu (a tým aj účelnosť) jeho právneho zastúpenia advokátom.

Záverom je potrebné uviesť, že pokiaľ odvolateľ podmienky prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka a následne i jeho nároku na náhradu trov konania odvodzoval od novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2015, a ktorá sa dotkla aj postavenia vedľajších účastníkov podľa § 93 ods. 2 O. s. p. v konaní, uvedená argumentácia je pre prejednávaný prípad irelevantná. K definujúcim znakom právneho štátu totiž patrí zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty. Preto platí, že právne predpisy nepôsobia späť (lex retro non agit) a právne vzťahy a nároky z nich vyplývajúce sa musia spravovať normami, ktoré platili v čase ich vzniku. Pokiaľ teda z obsahu súdneho spisu vyplýva, že vedľajší účastník doručil svoje oznámenie o vstupe do konania do 31. 12. 2014, zároveň je zrejmé, že účinky tohto vstupu nastali už uvedeným okamihom jeho doručenia okresnému súdu (k uvedenému pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 33/2006, sp. zn. 5 Cdo 201/2004, R 57/2009, sp. zn. 3 Cdo 188/2012, sp. zn. 3 Cdo 384/2012, sp. zn. 7 Cdo 67/2013, sp. zn. 3 Cdo 319/2009, sp. zn. 1 Cdo 234/2004 a pod.) a úkony, ktoré vedľajší účastník v konaní vykonal, boli tiež uskutočnené do 31. 12. 2014, odvolací súd pri neexistencii prechodných ustanovení k zmene právnej úpravy od 1. 1. 2015 nevidel žiaden priestor pre aplikáciu príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. 1. 2015, a to osobitne s poukazom na skutočnosť, že citovaná novela Občianskeho súdneho poriadku sa nijako nedotkla otázky posudzovania účelnosti jednotlivých úkonov, ktoré vedľajší účastník v konaní vykonal.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti o trovách konania vedľajšieho účastníka potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p., keď výška priznaných trov právneho zastúpenia nebola zo strany navrhovateľa namietaná, preto sa nestala predmetom skúmania odvolacieho súdu.

V odvolaní nenapadnutej časti (výrok, ktorým okresný súd návrhu navrhovateľa čiastočne vyhovel, výrok, ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietnutý, výrok o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú a výrok, ktorým okresný súd rozhodol, že odporkyni náhradu trov konania nepriznáva) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Navrhovateľ, hoci si trovy odvolacieho konania uplatnil, nebol v odvolacom konaní úspešný. Preto navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nevzniklo. Vedľajší účastník na strane odporkyne si právo na náhradu trov odvolacieho konania uplatnil riadne a včas v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa. Na základe uvedeného odvolací súd zaviazal navrhovateľa, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný, k povinnosti uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy odvolacieho konania v celkovej sume 16,34 EUR za jeden úkon právnej služby a to podanie písomného vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľa spolu s paušálnou náhradou výdavkov (režijný paušál) za uvedený úkon právnej služby. Z tarifnej hodnoty veci (suma 248,95 EUR) predstavuje tarifná odmena za jeden úkon právnej služby 10,79 EUR (základná sadzba tarifnej odmeny určená z hodnoty sporu podľa § 10 ods. 1, s použitím § 13a ods. 2 písm. b/ Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení zmien a doplnkov, ďalej aj "Vyhláška"), režijný paušál 8,04 EUR (§ 16 ods. 3 Vyhlášky), spolu 18,83 EUR. Nakoľko si však vedľajší účastník na strane odporkyne uplatnil trovy odvolacieho konania len v sume 16,34 EUR a súd bol týmto jeho návrhom viazaný, odvolací súd vedľajšiemu

účastníkovi na strane odporkyne priznal náhradu trov odvolacieho konania v uplatnenej sume 16,34 EUR.

Podľa § 149 ods. 1 O. s. p. je navrhovateľ povinný zaplatiť uvedené trovy odvolacieho konania k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporkyne.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.